Utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboes gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Deres referanse:
Vår referanse:
Vår dato:

FOs innspill til statsbudsjettet 2027, utdanning og forskningskomiteen

FO vil kommentere på følgende kapitler:
- Programkategori 07.20 Grunnopplæringen
- Programkategori 07.30 Barnehager
- Programkategori 07.60 Høyere utdanning og forskning

Programkategori 07.20 Grunnopplæringen

FO etterlyser en større satsning knytta til det psykososiale læringsmiljøet i skolen. Barnehage og skole er våre viktigste arenaer å forebygge og har en avgjørende rolle i å fange opp barn som av ulike grunner sliter og i å sette inn tiltak tidligst mulig. Regjeringa har i Meld. St. 28 (2024–2025) Tro på framtida – uansett bakgrunn (oppvekstmeldinga) uttrykt ambisjoner om å styrke laget rundt barn og unge og gi kommunene bedre handlingsrom. Dette er positivt, men må følges opp med konkrete tiltak og ressurser.

Skolemiljøteam og beredskapsteam
FO er positiv til at regjeringa styrker videreføring av satsningen på skolemiljøteam og beredskapsteam med i underkant av129 millioner kroner. Dette er en liten økning fra 2026 (fra 125millioner). Størsteparten av summen(ca 2/3) går til beredskapsteam dvs til team som har som hovedoppgave og forebygge barne- og ungdomskriminalitet. FO mener det er bra, men er ikke først og fremst et forebyggende tiltak. Særlig fordi vi vet at samtidig så varsler mange skoler at de må avvikle miljøterapeutstillinger som følge av presset kommuneøkonomi. Dette svekker innsatsen der behovet er størst.

FO mener at summen som settes av til skolemiljøteam som kommuner kan søke på er altfor lav. Kommunene har vist stor interesse for å etablere skolemiljøteam, og tilskuddsordningen er ikke stor nok til å dekke behovet. Rapportering viser at mange kommunale skolemiljøteam i dag også har barnehage som målgruppe.

Tall viser at det i 2025 kom inn 168 søknader, mens bare 40 kommuner fikk. FO mener at alle skoler bør ha et skolemiljøteam som kan prioritere innsats med forebygging og tidlig innsats.

Skolefritidsordningen (SFO)
FO støtter regjeringas forslag om rett til 12 timer gratis SFO (Prop. 160 L, 2024–2025). For å sikre kvalitet, må det samtidig satses på utdanning og kompetanseheving for SFO-ansatte.

Kompetanse og laget rundt eleven
FO er fornøyd med at ansatte i barnehage, SFO og skole fra 2026 får samme mulighet til videreutdanning som lærere. Dette støtter ambisjonen i St.meld. nr. 34 om å styrke laget rundt eleven. For å realisere samfunnsoppdraget i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023–2032, må det satses på forskning og utvikling av tverrfaglige modeller der sosialfaglig kompetanse inngår. Fellesskoleutvalget foreslår i NOU 2026:10 at det utredes en ny ressursnorm for grunnskolen, med tanke på å erstatte lærernormen i framtida. FO støtter dette forslaget og mener en slik norm kan gi skoler et større handlingsrom.

FO anbefaler:
- Øk bevilgningene til tiltak som styrker det psykososiale læringsmiljøet i skolen.
- Utvid ordningen med skolemiljøteam slik at alle skoler omfattes.
- Bevilg midler til forskning og utprøving av modeller for tverrfaglig samarbeid,
- inkludert miljøterapeuter med sosialfaglig kompetanse.
- Sett av midler til utredning av ressursnorm i skolen som skal erstatte lærernormen

Programkategori 07.30 Barnehager
Forskning viser at tidlig innsats i barnehagealder har stor effekt for å utjevne forskjeller. FO støtter derfor regjeringas forslag om å videreføre makspris på 1200 kroner og ordninger som reduserer foreldrebetaling og gir gratis kjernetid. Dette må imidlertid ikke gå på bekostning av kompetanse og kvalitet.

Det er bekymringsfullt at det mangler om lag 2 700 årsverk for å oppfylle kravet om pedagogtetthet i alle barnehager uten bruk av dispensasjon. Selv om utdanningskapasiteten for barnehagelærerutdanningen øker noe så er det også viktig å legge til rette for at andre utdanningsgrupper kan kvalifiseres til å jobbe i barnehagene. For eksempel kan en barnevernspedagog ved å ta 60 studiepoeng i barnehage- og småbarnspedagogikk kvalifiserer seg for en stilling som barnehagelærer. Det bør legges til rette for at dette kan være noe den foreslåtte tilskuddsordninga for ansatte i barnehage og skole kan brukes til. Vi mener også at barnehagene trenger ansatte med supplerende kompetanse.

Barn med særskilte behov, minoritetsspråklige barn og barn i sårbare situasjoner krever tverrfaglig innsats og samarbeid med andre tjenester.
Barnevernspedagoger og vernepleiere har sosialfaglig kompetanse som utfyller barnehagelærernes pedagogiske rolle og styrker det psykososiale miljøet i barnehagen.

FO anbefaler:
- Sats på tverrfaglighet i barnehagen – ansett barnevernspedagoger og vernepleiere som en del av det faglige laget.

Programkategori 07.60 Høyere utdanning og forskning

FO har gjennom flere år etterlyst flere studieplasser i vernepleie og vi er derfor glade for at det foreslås å etablere 30 nye studieplasser i vernepleie ved Høgskulen på Vestlandet (HVL). Dette er imidlertid ikke nok. FOs kartlegging av kompetanse i kommunale tjenester til personer med utviklingshemming viste behov for 20 000 nye vernepleiere i disse tjenestene. Det innebærer at studiekapasiteten på vernepleie må styrkes betraktelig.

Vi etterlyser også et større engasjement knytta til profesjonsutdanningene FO representerer, og utfordringene disse utdanningene står overfor. Det er særlig knytta til praksisdelen av utdanningene hvor det mangler stimuleringstiltak som sørger for at relevante praksissteder tar imot studenter.

FO anbefaler

- Øk studiekapasiteten for vernepleierutdanningen ytterligere
- Barnevernspedagog-, sosionom- og vernepleierstudenter må sikres gode praksisplasser ved å etablere forpliktende stimuleringstiltak.

Med vennlig hilsen

Marianne Solberg
Forbundsleder

Inger Karseth
seniorrådgiver